

Nummer 29 • NOVEMBER 2005

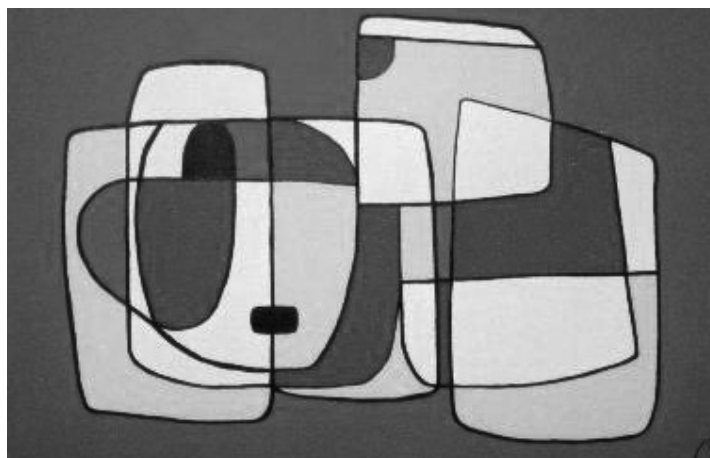
Nieuwskrant

Euro's voor Vrede • Postbus 1528 • 3500 BN Utrecht • (030) 271 43 76 • info@eurosvoorvrede.nl • www.eurosvoorvrede.nl

inhoud

Inhoud

	blz
Missie statement	1
Nieuws Euro's voor Vrede	2
Belastingweigeren Internationaal nieuws	2
Ministerie van Vrede	3,4,5
Nederland: People Building Peace	5,6
Een verslag uit Brazilië	7
Korte berichten	8
Colofon	8

Missie statement Euro's voor Vrede

Het afgelopen jaar heeft het bestuur gewerkt aan de formulering van een missie statement. Dit statement biedt een nadere toelichting en precisering op de doelstelling die vorig jaar vernieuwd is. Hierdoor wordt het gemakkelijker te bepalen wat wel of niet tot de activiteiten van Euro's voor Vrede behoort en waar we ons als stichting op willen richten. Het is een nadere beleidsinvulling van de vernieuwde doelstelling.

Het bestuur nodigt u uit om te reageren op het statement. U kunt uw reacties bellen, e-mailen of sturen naar:
030-2714376, christian@eurosvoorvrede.nl,
Obrechtstraat 43, 3572 EC Utrecht.

Missiestatement

"Euro's voor Vrede zet zich in voor duurzame vrede. Ze richt zich door middel van voorlichting en bewustwordingsprojecten op een breed publiek, waarbij speciale aandacht uitgaat naar jongeren, het bedrijfsleven en overheidsorganisaties. De projecten zijn fris, prikkelend en creatief en trekken de aandacht. Met de projecten probeert Euro's voor Vrede draagvlak te scheppen voor geweldloze oplossing van conflicten. Tegelijkertijd wil Euro's voor Vrede de steun voor geldvervlindende en destructieve geweldsmiddelen ondergraven.

Euro's voor Vrede is van mening dat duurzame vrede een situatie is, waarin individuen, organisaties en overheden op basis van vergelijkbare rechten en plichten proberen:

- iedereen gelijkwaardig te behandelen,
- welvaart en welzijn eerlijk te verdelen,
- het milieu zoveel mogelijk te ontzien.

Men streeft met andere woorden naar een sociaal-economische rechtsorde, waarin wordt samengewerkt aan een duurzame, gezonde samenleving en problemen en conflicten zonder geweld worden opgelost.

Euro's voor Vrede vindt dat de vrede in de wereld onder druk staat en wordt bedreigd, omdat staten, organisaties en groepen mensen doelbewust en georganiseerd:

- gebruiken maken van geweld, onder andere uit naam van vrede, veiligheid, geloof, rechtvaardigheid en economische belangen,
- voortdurend bezig zijn met het voorbereiden van en dreigen met geweld.

Euro's voor Vrede wil (in alle bescheidenheid) bijdragen aan duurzame vrede door de keuze die men met betrekking tot deze bedreiging heeft, centraal te stellen. Verschuivingen van investeringen zijn mogelijk. Middelen die aan (dreigen met) militair geweld worden besteed, kunnen beter worden geïnvesteerd in vrede. Euro's voor Vrede stimuleert individuen, bedrijven en overheden om na te denken over deze keuze. Cruciaal daarbij is dat Euro's voor Vrede van mening is dat iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft voor het al of niet totstandkomen en instandhouden van een duurzame wereldvrede.

Euro's voor Vrede is een onafhankelijke stichting, die niet aan een kerk, partij of overheid is gelieerd."
-einde missie statement-

Nieuws Euro's voor Vrede

Euro's voor Vrede blijft veranderingen doormaken. Een missiestatement is geformuleerd, het *Ministerie van Vrede* is uitgevoerd en Euro's voor Vrede heeft zich het laatste half jaar nog meer ingezet voor samenwerking. Ze maakt ook enkele wisselingen in de medewerkers mee.

Vertrek

Gea Meijers en Gisela Kienhuis stoppen met hun werkzaamheden voor Euro's voor Vrede. Met veel enthousiasme en creativiteit heeft Gisela het *Ministerie van Vrede* vormgegeven. Nu het project afgelopen is, wil ze graag haar studie afronden. Gea Meijers heeft zich de afgelopen twee jaar bezig gehouden met de communicatie van Euro's voor Vrede. Zij wilt zich graag meer richten op beleid en projecten in een internationaal kader. Per 1 november is zij gestopt met haar werkzaamheden om in januari in België bij een internationale organisatie te gaan werken. Er wordt momenteel gezocht naar een nieuwe communicatiemedewerker..

Gisela en Gea zijn bedankt voor hun inzet. Euro's voor Vrede heeft nu als medewerkers: Christian Laheij, Bart Horemans en binnenkort een nieuwe

communicatiemedewerker.

Samenwerking

Euro's voor Vrede heeft zich het afgelopen jaar sterk gemaakt voor samenwerking. In het *Ministerie van Vrede* is veel samenwerking gezocht. En Euro's voor Vrede is sinds eind vorig jaar actief deelnemer in de stuurgroep GAAndeweg, intussen omgedoopt tot de stuurgroep *People Building Peace* Nederland. In die stuurgroep doen mee: het NEAG (Nederlands Expertisecentrum Alternatieven voor Geweld), ECCP (European Centre for Conflict Prevention), War Child Nederland, WILPF (Women International League for Peace and Freedom), Humanistische Alliantie, Novib/Oxfam en UNOY Peacebuilders.

De stuurgroep is opgericht in het kader van de formulering van een wereldwijde Global Actie Agenda (GAA) voor de preventie van gewapende conflicten. Deze is in juli dit jaar vastgesteld. Nu houdt de stuurgroep zich bezig met de vertaling van de GAA in activiteiten voor de Nederlandse situatie. Meer over de stuurgroep en de GAA elders in deze nieuwsbrief.

In deze nieuwsbrief treft u ook een kaart aan die stichting de Brandnetel u cadeau heeft gedaan. Brandnetel laat een kritisch geluid horen in deze samenleving door o.a. het publiceren van boeken, kaarten, etc.

Euro's voor Vrede 2005 - terugblik

Terugkijkend op het jaarplan van 2005 valt te concluderen dat nog niet alles, maar wel veel van de plannen voor 2005 gerealiseerd zijn. Het *Ministerie van Vrede* is uitgevoerd. Het systematischer aandacht hebben voor het overheidsbeleid heeft een vorm gekregen door deelname in de *People Building Peace* stuurgroep. Via de website loopt gestaag het aantal ondertekenaars voor het wetsvoorstel defensiebelastingweigeren (GMBB) op. Aan de Engelse versie van de *Schone Handafdruk* wordt gewerkt. De verdere uitwerking van nieuwe plannen heeft door het zoeken naar een nieuwe medewerker vertraging opgelopen, daar zal op korte termijn meer handen en voeten aan gegeven worden.

Euro's voor Vrede gaat optimistisch 2006 in!

Belastingweigeren Internationaal Nieuws

Gevangenis

In juli zijn in de VS drie mensen tot gevangenisstraffen veroordeeld wegens fraude in samenzwering en poging tot belastingontduiking. Het is de eerste keer dat gewetensbezwaarden in de VS zulke straffen krijgen. Het gaat om twee directeuren en een boekhoudster van een bouwonderneming die over het loon van werknemers die lid zijn van een religieuze pacifistische groep geen loonbelasting inhielden en afdroegen. De leden van de religieuze groep hebben gewetensbezwaren tegen het verplicht meebetalen aan oorlog. De directeuren kregen 27 en 24 maanden; de boekhoudster 6 maanden celstraf. [uit: 'More than a paycheck', August2005]

31% bezuiniging

Een opinie-onderzoek in de VS gehouden in maart 2005 liet zien dat als het aan het publiek lag, de overheidsuitgaven van de VS er heel anders uit zouden zien. 65% van de ondervraagden wilden een verlaging van het defensiebudget; gemiddeld wilden zij een bezuiniging van maar liefst 31 procent! [www.pipa.org]

Wetsvoorstel België

Op 16 maart 2005 diende Annemie Roppe (SPIRIT) in het Belgische parlement een *Wetsvoorstel tot erkenning van het gewetensbezwaar tegen de militaire bestemming van belastinggeld en de oprichting van een vredesbelastingfonds* in (nummer DOC 51 1671/001). Op 17 mei 2005 werd het onder nummer 3-1193/1 ook in de

Belgische Senaat ingediend. Het wetsvoorstel voorziet in de oprichting van een vredesbelastingfonds, waarin het gedeelte van het belastinggeld van gewetensbezwaarden, dat anders naar militaire uitgaven gaat, gestort wordt. Het geld in dit fonds kan dan besteed worden voor geweldloze verdediging, voor training in geweldloze conflicthantering, enzovoort.

Het lijkt erop dat buiten SPIRIT nogal wat politieke partijen in België (CD&V, SP.a, VLD, N-VA en Groen!) welwillend staan tegenover het idee van om gewetensvrijheid op dit vlak wettelijk te verankeren. [VRAK-info, zie voor meer informatie hun website surf.to/vrak]

Ministerie van Vrede

Jongeren en vrede, gaan die twee samen? Jazeker, alleen op een andere manier dan bij de generatie die in de jaren '80 de straat opging tegen de kernwapens en zich kritisch verweerde tegen oorlog en defensie. In het Ministerie van Vrede heeft Euro's voor Vrede jongeren uitgedaagd na te denken over conflict en vrede. Het project geeft een interessante inkijk in wat jongeren heden ten dage zien als problemen en oplossingen.

Het Ministerie van Vrede bestaat uit twee onderdelen. In het eerste deel, dat in het voorjaar gehouden is, zijn workshops gegeven en in het tweede deel, gehouden in oktober, vond een denktank voor jongeren plaats. Met jongeren doelde Euro's voor Vrede in dit project op mensen tussen de pakweg 18 en 30 jaar. De resultaten van beide delen zijn verwerkt in kaarten en pamfletten. Drie kaarten zijn er gemaakt als voorbereiding en als resultaat van de workshops. De uitkomsten van de denktank zijn verwoord in zes pamfletten die gepresenteerd zijn op de *Earth Charter 5+* conferentie gehouden van 7 tot en met 9 november in Amsterdam.

Workshop

In maart ging Gisela Kienhuis aan de slag met het uitwerken van de inhoud van de workshop. In mei zijn de eerste workshops gehouden. Er is een workshop gehouden bij Missie en Jongeren, bij de Jonge Socialisten en bij de jongeren van de ChristenUnie. In het najaar is er nog een workshop tijdens de Nacht van de VN gehouden. De interesse vanuit jongerenorganisaties voor de workshops viel wat tegen. Waar dat aan ligt, is niet helemaal duidelijk. Een reden is in ieder geval dat de workshops in de maanden voor de zomervakantie werden aangeboden waardoor het voor veel jongerenorganisaties niet mogelijk was de workshop in te plannen in hun agenda van activiteiten.

De mensen die de workshop mee maakten, waren erg enthousiast. Praten over conflict en vrede maakte veel reacties los. De *Schone Handafdruk* werd met deelnemers doorgenomen en aan jongeren werden oplossingen gevraagd hoe meer vrede te realiseren. De suggesties stroomden binnen.

lets dat door veel deelnemers werd genoemd was de rol van de media, zowel als onderdeel van het probleem en als onderdeel van de oplossingen. Media kunnen meer en beter aandacht besteden aan conflicten. Nieuws moet objectief zijn, ook analyse bieden en ook aandacht geven aan de mogelijke oplossingen voor conflicten. Sommige jongeren krijgen door de hoeveelheid incidenten-nieuws een gevoel van onverschilligheid. Er is zoveel nieuws over wat er mis gaat dat het hen op een gegeven moment niet meer raakt en het een gevoel van machteloosheid geeft.

Een ander punt van discussie was de eigen houding die je aanneemt in het dagelijks leven. Dat was voor een aantal deelnemers ook belangrijk: niet alleen de politiek en het bedrijfsleven aansporen tot beter gedrag, maar in je dagelijks leven vredelievend en warm tegenover je medemensen zijn.

Kaarten

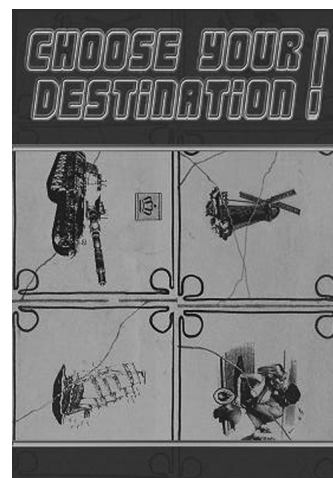
Twee suggesties van de workshops werden verwerkt tot een boodschap op een kaart. Om ongeorganiseerde jongeren te bereiken werd er ook een kaart ontwikkeld die jongeren prikkelt suggesties in te sturen over conflict en vrede. Van deze kaart zijn er ruim 3000 verspreid in nieuwsbrieven en op festivals.

De twee kaarten die voortkwamen uit de workshops, zijn uitgedeeld op de internationale conferentie in het VN-hoofdkantoor in New York waar de Global Action Agenda (GAA) voor de preventie van gewapende conflicten is aangenomen. Ze vonden gretig aftrek. Er zijn nog kaarten beschikbaar op het kantoor die mensen kunnen bestellen. En in kleine oplage worden ze gratis toegestuurd.

Denktank

In de denktank 'conflict en vrede' zijn ruim tien jongeren vier keer bijegekomen om samen met experts het onderwerp verder uit te diepen om zo te komen tot een advies voor maatschappelijke organisaties.

De sprekers op de bijeenkomsten waren erg interessant en van diverse pluimage. De eerste avond werd geopend door een lezing van Mient-Jan Faber, een van de bekendere Nederlandse vredesactivisten. Op de tweede avond gaf Jan Ruysenaars, lobbyist bij de Novib/Oxfam, een boeiend relaas over de relaties tussen conflicten en armoede. Op de derde avond was het aan iemand van *Greenpeace* om toe te lichten wat de relaties tussen milieurampen en conflicten zijn. De vierde en laatste avond werd afgesloten door Didier Gleyzes die betrokken is bij de internationale jongerenbeweging rond de Earth Charter. Op de avonden was er veel

Achterkant kaart: als je op vakantie gaat in een land waar een conflict heerst of de mensenrechten worden geschonden, kun je zo bijdragen aan het conflict. Bijvoorbeeld naar Burma wordt een deel van de toeristische infrastructuur gebouwd door slavenarbeid en wordt verdiend geld door de overheid gebruikt voor de uitgaven van militaire dictators. Er zijn veel vakantiebestemmingen waarbij je positief bijdraagt aan de economie. Denk na voordat je je vakantiebestemming kiest.

v r e d e

gelegenheid tot discussie en het stellen van vragen. De deelnemers waren erg geïnteresseerd - en vroegen enthousiast om een vervolg.

Het bijzondere aan de denktank was dat vrede vanuit verschillende invalshoeken werd besproken en aandacht werd besteed aan de relatie tussen milieu, armoede en conflict. Steeds duidelijker blijkt dat deze problemen met elkaar samenhangen en dus ook in relatie van elkaar aangepakt dienen te worden. Van de 34 landen die de grootste achterstand hebben opgelopen in het realiseren van de Millenniumdoelen (genoeg water, onderwijs, gezondheidszorg, geen armoede, etc.) zijn er 22 die lijden aan de gevolgen van oorlogⁱ.

Conflicten hebben negatieve gevolgen voor duurzame ontwikkeling.

Er is de laatste jaren aandacht gekomen voor de samenhang tussen conflict, milieu en armoede, maar het is nog mondjesmaat en juist wat betreft een gezamenlijke aanpak blijven nog veel kansen liggen. Enkele feiten en voorbeelden. Als men de Nederlandse website van *Greenpeace* doorzoekt op vrede, vindt men een klein aantal berichten in vergelijking met zeer veel berichten over milieu. Hetzelfde geldt voor de site van *Milieudefensie*.

Men vindt binnen de Nederlandse vredesbeweging nauwelijks samenwerkingsinitiatieven met milieuorganisaties. Het overheidsbeleid dat expliciet uitgaat van een integrale aanpak van vrede en ontwikkeling staat in de kinderschoenen met het in 2004 opgerichte stabiliteitsfonds. Internationaal ziet men dat van de zeven Verenigde Naties millenniumdoelen, er geen doelstelling is opgenomen over vermindering van geweld en gewapende conflicten. Dit terwijl de millenniumdoelen een prioriteit hebben bij de VN en er veel maatschappelijke organisaties aandacht aan besteden. De denktank biedt een kritische aanzet tot het gezamenlijk werken aan een meer duurzame en vreedzame wereld.

Uitkomsten denktank

De uitkomsten van de denktank verwoorden de noodzaak tot bruggen

bouwen en verbinden. Dit is dé strategie om duurzame ontwikkeling en vrede te realiseren. De conclusies, die door de verschillende deelnemers op papier zijn gezet in zes pamfletten, zijn op een bijzondere wijze onder de aandacht gebracht tijdens *Earth Charter 5+* conferentieⁱⁱ. In de volgende nieuwskrant enkele foto's daarvan.

In de vorm van zes 'nagging questions' (zeurende vragen) werd het advies van de jongeren gepresenteerd. Mensen die actief zijn voor vrede, rechtvaardigheid en duurzaamheid doen er goed aan deze zes vragen aan zichzelf te stellen:

1) Wie deelt mijn visie? In de praktijk blijft veel potentiële capaciteit van en tussen maatschappelijke organisaties ongebruikt doordat organisaties zich richten op een deel-gevolg van een probleem en niet samenwerken met organisaties die een ander deel van het probleem proberen op te lossen. Daardoor kunnen we elkaar tegenwerken en zijn we minder effectief dan gezamenlijk optrekken. We delen meer met elkaar dan we in eerste instantie geneigd zijn te denken.

2) Weten mijn vrienden hoe bij te dragen aan vrede? Richt je (ook) op je leefwereld, de mensen om je heen. Op Ghandi's graf staat de vraag of je volgende handeling van nut is voor de

armste mens die je kent. Je kan dit doortrekken en de vraag stellen of je volgende actie bijdraagt aan vrede. En wat als alle zes miljard mensen op deze wereld besluiten dat hun volgende handeling aan vrede dient bij te dragen?

3) Is mijn publiek te oud? In veel organisaties zijn niet veel jonge mensen actief. Terwijl er wel gesteld wordt dat jongeren de toekomst maken. En niet alleen, ze brengen ook een eigen perspectief mee in een organisatie wat heel verrijkend kan zijn. Om als organisatie te blijven bestaan is het nodig jongeren te betrekken.

4) Hoe kan ik leren van andere culturen? Veel organisaties communiceren met mensen over de hele wereld. Het is belangrijk (meer) te weten van die andere mensen en hun cultuur. Interculturele dialoog is te belangrijk om alleen als decoratie gebruikt te worden in een organisatie. Het verdient het om er echt werk van te maken.

5) Hoe betrek ik de media in mijn project? Laat jonge mensen weten hoe belangrijk je werk is en gebruik ook onbekende communicatiekanalen. Het kan geen kwaad roering te brengen!

6) Zijn alle betrokken partijen (sta-

Achterkant kaart: *Diamanten.... een vrouw haar beste vriend? Niet als je woont in een van de Afrikaanse landen waar diamanten een oorzaak zijn van de geweldadige conflicten. Opbrengsten uit diamantwinning in Angola, Sierra Leone en Congo worden gebruikt om militaire activiteiten te financieren. Je kunt heden ten dag ook gecertificeerde diamanten kopen zodat je zeker weet dat je niet een van deze bloedige conflicten mee-financiert.*

keholders) betrokken? Als je het perspectief op een probleem breed neemt en alle partijen in beschouwing neemt die een rol spelen in het probleem of er de gevolgen van ervaren, dan biedt dat kansen tot onverwachte oplossingen. Je moet de juiste partijen betrekken voor de oplossing van een probleem en wanneer je dat doet, kan je komen tot een duurzame oplossing.

Conclusie

Het *Ministerie van Vrede* heeft veel interessante discussie teweeggebracht. Hoewel soms de belangstelling wat tegenviel, is het project ruim geslaagd in haar doelstelling jongeren meer bewust te maken over conflict en vrede. Het smaakt naar meer!

Dit verslag is geschreven door Gea Meijers met medewerking van Gisela Kienhuis en Christian Laheij.

ⁱUit het rapport "*Investing in Development: A Practical Plan to Achieve the Millennium Development Goals*", van Sachs, directeur van het VN Millennium project

Achterkant kaart: *Nieuw mobieltje? Nee dank je! Als ik mijn handen vuil wil maken ga ik wel in de tuin werken(iii) Vertel ons hoe jij denkt bij te kunnen dragen aan de wereldvrede.*

ⁱⁱ De Earth Charter is een internationaal document met 4 principes over hoe we onze wereld duurzaam moeten beheren. Een van die pijlers is vrede en rechtvaardigheid, omdat duurzaamheid samenhangt met vrede en rechtvaardigheid. Op de Earth Charter 5+ conferentie werd 5 jaar activisme rond de charter geëvalueerd en een actieplan gemaakt voor ver-

dere activiteiten.

Zie: <http://www.earthcharter.org>

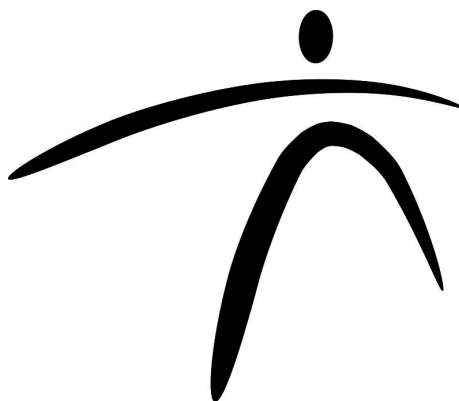
ⁱⁱⁱ In sommige mobiele telefoons worden onderdelen gebruikt waarvan de opbrengst in de wapenhandel van Congo terecht komt. Op die manier sponsor je een conflict in Afrika.

Nederland: People Building Peace

Euro's voor Vrede is actief deelnemer in de stuurgroep GAAndeweg, intussen omgedoopt tot de stuurgroep People Building Peace Nederland. De stuurgroep is opgericht naar aanleiding van een conferentie vorig jaar en heeft zich begin dit jaar beziggehouden met het leveren van input voor de Global Actie Agenda (GAA) voor de preventie van gewapende conflicten. Vanaf de zomer houdt de stuurgroep zich bezig met de concretisering van die agenda voor de Nederlandse situatie. Het doel van de stuurgroep is vernieuwd elan geven aan de boodschap van geweldloze vrede in Nederland. Gea Meijers licht toe.

Global Actie Agenda

De GAA is afgelopen juli vastgesteld in het hoofdkantoor van de Verenigde Naties te New York. Waarbij de agenda wereldwijd door ruim 500 organisaties is onderschreven. Nationale en internationale overheden, zoals de VN, hebben het document in ontvangst genomen. Het is een document met veel goede actiepunten waar de komende jaren aan gewerkt dient te worden. De GAA (meer dan 30 pagina's tekst) is moeilijk in een paar zinnen samen te vatten. Om toch

een idee te geven van de inhoud, de kernpunten op een rij:

1) Duurzame vrede is mogelijk wanneer we de dieperliggende oorzaken van conflicten aanpakken. Dat betekent: streven naar een gezond milieu, naar veel minder armoede, respect voor universele mensenrechten en gelijke rechten voor mannen, vrouwen en jongeren. Het stimuleren van goed functionerende en democratische overheden en minder geld voor legers, meer ontwapening en strengere controle op wapenhandel.

2) Nationale en internationale overheden moeten meer prioriteit geven aan het tijdig voorkomen van conflicten. Het voorkomen van geweld scheelt veel menselijk leed en materiële schade. Vroegtijdig helpen om een conflict te voorkomen is ook vele malen goedkoper dan ingrijpen

als een conflict al geëscaleerd isⁱ.

3) We zijn het meest effectief wanneer we vanuit een gezamenlijke strategie werken aan vrede (overheden, organisaties, burgers tezamen). Er zijn veel geweldloze manieren om (verder) geweld in een conflict te voorkomen. Zoals het gebruik van diplomatie, het opzetten van een dialoog tussen strijdende partijen, burgers in een conflictgebied laten meebeslissen en het stimuleren van een cultuur van vrede door bijvoorbeeld vredeseducatie op scholen. Als een conflict voorbij is, is het belangrijk ervoor te zorgen dat het conflict niet opnieuw oplaait. Ondersteunend hierbij zijn bijvoorbeeld: psychosociale programma's voor getroffen en berechting en/of erkenning van oorlogsmisdaden.

Nederlandse uitwerking

De concretisering van de GAA voor Nederland moet resulteren in een

actuele Nederlandse Actie Agenda die meer vredesactiviteiten en aandacht voor het belang van geweldloze vrede in Nederland bewerkstelligt. Eind november wordt er een conferentie gehouden om met andere organisaties te praten over samenwerking in projecten, in lobby naar politici en rond publiciteit. De afgelopen maanden zijn verschillende activiteiten gekoppeld aan *People Building Peace* Nederland, zoals het *Friends of Warchild* concert. Ook is aan Minister van Ardenne, van Ontwikkelings-samenwerking, de GAA aangeboden met een lijst van Nederlandse vredeswensen. En is er gesproken met diverse parlementsleden.

Euro's voor Vrede neemt actief deel aan de stuurgroep. Ze denkt mee met de inhoud en koers. Ze heeft onder andere de basistekst voor de algemene folder geschreven en de website van tekst en ontwerp voorzien. Meer over *People Building Peace* Nederland is te lezen op:

www.peoplebuildingpeace.nl

ⁱ Volgens een recente studie, kan 1 dollar voor geweldloze conflictpreventie ongeveer 4 dollar aan bezuinigingen opleveren voor de internationale gemeenschap bij latere interventie (met een schattingsmarge van 1.2 tot 7.1 dollar). Zie: Malcolm Chalmers, 2004: "Spending to Save? An analysis of the Cost Effectiveness of Conflict Prevention versus Intervention after the Onset of Violent Conflict".

Zie: www.brad.ac.uk/acad/cics/publications/spendingToSave.

Aanbieding GAA aan Minister van Ardenne

Op woensdag 21 september, de Internationale Dag van de Vrede, is de GAA aangeboden aan de Nederlandse regering. Directeur-generaal Internationale Samenwerking, Ruud Treffers, nam namens minister Van Ardenne, de agenda in ontvangst. De agenda werd aangeboden met een delegatie van verschillende organisaties waaronder Gea Meijers van Euro's voor Vrede.

Ted Strop-von Meijenfeldt, voorzitter van de Nederlandse stuurgroep People Building Peace, pleitte voor een duidelijke beleidsvisie van de overheid met betrekking tot conflictpreventie en gaf een wensenlijst namens *People Building Peace* voor wat de overheid zou moeten doen voor meer vrede hier en elders.

Paul van Tongeren, directeur van het Europees Centrum voor Conflict Prevention, drong in zijn toespraak aan op een actievere rol van Nederland in internationaal verband als het gaat om het voorkomen van gewelddadige conflicten en de samenwerking daarbij met het maatschappelijk middenveld.

Directeur-generaal Internationale Samenwerking Ruud Treffers liet namens minister Van Ardenne weten de GAA te beschouwen als een belangrijke basis voor het in de kiem smoren van gewelddadige conflicten. Daarbij wees hij op de resultaten van de Millenniumtop van de VN. Zo is nu het principe 'responsibility to protect' aanvaard: als staten falen bij het waarborgen van de menselijke veiligheid, mag de internationale gemeenschap niet meer aan de zijlijn blijven staan.

Treffers reageerde positief op de Nederlandse vredeswensen, hoewel er geen concrete toezeggingen werden gedaan. Op sommige wensen was de reactie positiever dan op andere. Meer aandacht voor vredeseducatie in het onderwijs werd bijvoorbeeld als punt meegenomen voor Minister Van Ardenne om te bespreken met Minister Van der Hoeven van Onderwijs. Op de suggestie strenger te controleren op de doorvoer van wapens (daar is momenteel nauwelijks toezicht op), was de reactie minder hoopgevend.

Het was een interessante doch veel te korte uitwisseling van wensen en ideeën. Vanuit het ministerie was er bereidheid tot verdergaande dialoog en dat stemde hoopvol.

Brazilië: liever naar de kerk dan naar de politie

Dit jaar deed beleidsmedewerker Christian Laheij, in Rio de Janeiro, onderzoek naar de impact van geweld. Rio de Janeiro is een van de gewelddadigste steden ter wereld. Het is schrikbarend te ontdekken hoe gewelddadig een gemeenschap kan zijn en leerzaam om te onderzoeken hoe daar verandering in te brengen is. Christian is intussen na een half jaar onderzoek weer terug bij Euro's voor Vrede. Hieronder een verslag van zijn bevinding dat gepubliceerd is in Trouw.

Een grootscheepse wapen-inzamelingsproject in Brazilië is succesvoller sinds er kerken aan meewerken. Maar nog steeds is het particuliere wapenbezit schrikbarend hoog en kent het land het hoogste aantal vuurwapendoden ter wereld.

“Met die regen krijgen we vandaag natuurlijk geen wapens binnen.”, Jocelina da Silva baalt. Als coördinatrice van de wapeninzameling in de kathedraal van Duque de Caxias, een voorstad van Rio de Janeiro, heeft ze de afgelopen zaterdag wapens met tientallen voorbij zien komen. Precies op de dag dat ze wordt geïnterviewd, blijft de teller staan op twee kleine pistolen, waarvan er één geladen en al werd ingeleverd. Maar Jocelina houdt de moed erin: “Desnoods beloven we ze bijbels.”

Terwijl de wereld de eerste schreden van paus Benedictus XVI op de voet volgt, gaat het dagelijks leven in Braziliaanse kerken gewoon door. Sinds twee jaar zijn ze betrokken bij de campagne Brasil sem Armas, Brazilië zonder wapens. De niet-gouvernementele organisaties Viva Rio en Sou da Paz startten deze campagne begin 2003 om het Braziliaanse parlement ervan te overtuigen dat particulier wapenbezit in Brazilië aan banden moest worden gelegd.

Aanvankelijk waren de rooms-katholieke kerk en een aantal protestantse kerken vooral op de achtergrond actief. Nadat president Lula eind 2003 een nieuwe wapenwet tekende en de Brazilianen tot 23 juni 2005 de tijd kregen om hun papieren op orde te brengen of hun wapens in te leveren, is daar verandering in gekomen. De afgelopen

maanden hebben kerken in heel het land inzamelingsposten geopend.

De deelname van de kerken is een succes. In vergelijking met politiebureaus ontvangen ze relatief veel wapens. De meeste Brazilianen zijn bang om hun veelal illegaal verkregen wapens bij de politie in te leveren.

Bovendien bieden de kerken geestelijke hulp. Die hulp is geen overbodige luxe. Een paar weken geleden nog barstte een vrouw in tranen uit toen haar pistool met een paar flinke tikken aan diggelen werd geslagen. Ze bleek jarenlang door haar man met het pistool te zijn bedreigd. Pas maanden nadat hij was overleden, had ze de moed gevonden om het wapen in te leveren.

Inmiddels zijn meer dan 330000 wapens ingeleverd. Internationaal gezien is dat een prima score. Alleen Australië zamelde met 640000 semi-automatische geweren in 1996 en 1997 meer wapens in.

Toch vertegenwoordigen de ingeleverde wapens slechts het topje van de ijsberg. Onderzoek wees vorige maand uit dat in Brazilië meer dan 15 miljoen wapens in particulier bezit zijn, waarvan ruim de helft illegaal.

Ter vergelijking: leger, marine, luchtmacht en politie beschikken gezamenlijk over nog geen 2 miljoen wapens. Hetzelfde onderzoek gaf ook aan waarom inzameling noodzakelijk is. Brazilië kent het hoogste aantal vuurwapendoden ter wereld. Ongeveer een derde

van de 20000 mensen die in 2002 met kogelwonden in het ziekenhuis werden opgenomen, was per ongeluk geraakt.

Onderzoekster Josephine Bourgois noemt de enorme hoeveelheid wapens in Brazilië een cultureel probleem: *“Brazilianen zijn van oudsher gewend hun eigen boontjes te doppen. Hun eigen veiligheid en die van hun familie beschouwen ze in eerste instantie als een persoonlijke aangelegenheid.”*

De tegenstanders van de ontwapeningscampagne laten geen gelegenheid voorbijgaan om aan dit gevoel te appelleren. Flavio Bierrembach, de vice-president van het Militair Hoger Gerechtshof, zei bijvoorbeeld na het bloedbad in Baixada Fluminense van afgelopen maand, waarbij 29 mensen om het leven kwamen, dat hij graag een nieuwe campagne zou beginnen: *Uma garrucha para cada mendigo, een pistool voor elke bedelaar. Hij is ervan overtuigd dat het bloedbad niet zou hebben plaatsgevonden als de slachtoffers een wapen bij de hand hadden gehad.*

Volgens Jocelina da Silva denkt men daar in de Baixada Fluminense zelf anders over. In Duque de Caxias, dat ook in de Baixada ligt, is het aantal ingeleverde wapens na het bloedbad flink toegenomen: *“Mensen voelen echt dat verandering bij henzelf begint. Dat het misschien te laat is, als we nu niet veranderen”,* zegt ze. Dat er zoveel meer wapens zijn ingeleverd, geeft haar hoop: *“Wellicht zal de toekomstige generatie Brazilianen weten hoe een wereld zonder geweld eruitziet.”* En zowaar: om de hoek verschijnt een man die zijn pistool komt inleveren. Als ex-agent heeft hij een vergunning om een wapen bij zich te dragen. Hij vreest echter dat hij op een ongelukkig moment niet voor zichzelf zal kunnen instaan.

k o r t n i e u w s

Vredelievende samenlevingen

www.peacefulsocieties.org biedt een interessante bron voor informatie over vredelievende samenlevingen. Het geeft een overzicht van tenminste 25 samenlevingen, voornamelijk kleine, die door wetenschappers zijn bestudeerd in hun omgang met geweld en in relatie tot hun geloofsystemen en gewoonten. In deze gemeenschappen komt heel weinig geweld voor.

Antimilitarisme en pacifisme

Het Anti-Militaristies Buro Nijmegen heeft een website gemaakt waarop

men veel informatie kan vinden over definities, denkers en filosofische betekenissen rondom oorlog, vrede, (anti)militarisme en pacifisme. De site is uitermate geschikt voor scholieren die een werkstuk willen schrijven hierover: www.antimilitarisme.org.

Rapport aangeboden aan VN

Tijdens de jaarlijkse vergadering van de Verenigde Naties is een rapport aangeboden vanuit maatschappelijke organisaties overal ter wereld dat een evaluatie biedt over de laatste vijf jaar vredesactivisme. Euro's voor Vrede heeft bijgedragen aan het rapport. Het rapport dat een samenvatting is

van activiteiten en suggesties van bijna 700 nationale en internationale organisaties concludeert dat er vorderingen worden gemaakt met een cultuur van vrede, ondanks gebrekkige aandacht van media en voor een groot deel ook een gebrek aan aandacht vanuit de VN.

Het rapport is besproken in het plenaire debat eind oktober dat ging over het internationale decennium voor een cultuur van vrede. Naar aanleiding van het rapport heeft de VN een resolutie aangenomen die de waardering uitspreekt voor het werk van de maatschappelijke organisaties.

Het rapport en een compleet verslag van de bespreking door de VN is te vinden op:
<http://decade-culture-of-peace.org>.

colofon

November 2005
Colofon Nieuwskrant 29
ISSN 1566-9130
Euro's voor Vrede

Euro's voor Vrede

De Nieuwskrant wordt uitgegeven door de stichting Euro's voor Vrede - voorheen de Beweging Weigering Defensiebelasting (BWD). De nieuwskrant bericht op journalistieke wijze over ontwikkelingen op het terrein van vrede en conflict. Daarnaast biedt het nieuws over Euro's voor Vrede. De artikelen verwoorden niet de standpunten van Euro's voor Vrede, hoewel de meningen in artikelen overeen kunnen komen met de visie van Euro's voor Vrede.

Donateurs van Euro's voor Vrede ontvangen de Nieuwskrant gratis. Een abonnement kost €7,00 per jaar. Giften aan Euro's voor Vrede zijn aftrekbaar van de inkomstenbelasting.

**Nieuwskrant nummer 30
verschijnt januari 2006.**

Euro's voor Vrede is een landelijke stichting die een wezenlijke bijdrage wil leveren aan de ontwikkeling van een duurzame wereldvrede, door alle geledingen in de samenleving te bewegen middelen aan vrede te besteden en niet aan geweld

Opmaak
Ecoplus

Drukkerij
Ecoplus, Utrecht

Aan dit nummer werkten mee:

Bart Horeman
Christian Laheij
Gisela Kienhuis
Gea Meijers
Jan Theunink

Eindredactie
Gea Meijers en Bart Horeman

Illustratie voorkant
Schilderij "Wargasm, the psychanalysis of a warrior", van Jan Theunink. Meer hierover:
<http://www.artmajeur.com/theuninck/>

Nieuwskrant Euro's voor Vrede
Postbus 1528, 3500 BM Utrecht,
030-2714376
email info@eurosvoorvrede.nl
website: www.eurosvoorvrede.nl
Postbanknummer Euro's voor Vrede: 4434906

Geen wapenverkoop op krediet

Campagne tegen de wapenhandel is een petitie gestart tegen het verkopen van wapens op krediet. Nederland geeft krediet aan ontwikkelingslanden die in ons land wapens willen kopen. Voor de defensie-industrie is dit een prachtige regeling. De Nederlandse overheid staat financieel garant als het land het krediet niet terug kan betalen.

De exportkredietregeling wordt namens de overheid uitgevoerd door Atradius. Indonesië heeft een krediet ontvangen voor de aankoop van twee korvetten. Bij deze levering zijn ook de ING en RABO-bank betrokken. Het gaat om maar liefst 500 miljoen euro.

Campagne tegen Wapenhandel vindt dat er geen exportkredieten verstrekt moeten worden voor wapenhandel. Exportkredieten stimuleren wapenhandel en leiden tot hogere militaire uitgaven in de wereld. Geld dat beter besteed kan worden aan armoedebestrijding, gezondheidszorg en onderwijs. Voor de petitie, zie: www.antenna.nl/amokmar/petitie.html, of bel, schrijf naar: Campagne tegen Wapenhandel, Anna Spenglerstraat 71, 1054 NH Amsterdam, tel: 020 6164684 of 050 3133247.